

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DELEGATURA w ŁODZI

ul. Piotrkowska 120
90-006 Łódź, P - 73
Tel. (0-42) 636-36-89, Fax (0-42) 636-07-12
E-mail: lodz@uokik.gov.pl

RŁO-61-12/07/AK

Łódź, dnia 29 czerwca 2007 r.

DECYZJA Nr RŁO 37/2007

Na podstawie art. 26 ust. 1 w związku z art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. 2007 r., Nr 50, poz. 331) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 tej ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. z 2002 r., Nr 18, poz. 172, zm. Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 68) w związku z art. 136 cytowanej na wstępie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, po przeprowadzeniu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów wszczętego z urzędu przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej „Lokator”, ul. Łaska nr 46, 98-220 Zduńska Wola,

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów działanie Spółdzielni Mieszkaniowej „Lokator” w Zduńskiej Woli, polegające na stosowaniu w obrocie z udziałem konsumentów, we wzorcach umów pn. „Umowa abonencka (pakiet socjalny)”, „Umowa abonencka (pakiet podstawowy)” i „Umowa abonencka (pakiet Ekstra)” postanowienia o następującej treści:

- „*Zmiana ceny i oferty programowej nie stanowi zmiany warunków umowy*”,

które jest tożsame z postanowieniem umowy wpisanym do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.)

i nakazuje się zaniechanie jej stosowania.

Uzasadnienie

Na przełomie 2006 r. i 2007 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwany dalej: „Prezes Urzędu”) przeprowadził badanie lokalnych rynków dostarczania konsumentom programów telewizyjnych w pakietach programowych w postaci sygnału audio- wizualnego rozprowadzanego drogą sieci kablowej na terenie właściwości miejscowej Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów Delegatura w Łodzi. W toku badania Prezes Urzędu ustalił, że Spółdzielnia Mieszkaniowa „Lokator” w Zduńskiej Woli stosuje we

wzorcach umów pn. „Umowa abonencka (pakiet socjalny)”, „Umowa abonencka (pakiet podstawowy)” i „Umowa abonencka (pakiet Ekstra)” w § 7 zdanie drugie postanowienie o treści: *„Zmiana ceny i oferty programowej nie stanowi zmiany warunków umowy”*.

W wyniku analizy ww. zapisu ustalono, że postanowienie umowy o treści: *„Zmiana ceny i oferty programowej nie stanowi zmiany warunków umowy”* ma zbliżoną treść i wywołuje takie same skutki prawne w zakresie zmiany ceny jak postanowienie o treści: *„Zmiana opłaty nie powoduje konieczności zmiany umowy”*, które zostało wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.) - zwany dalej: „Rejestr”, pod pozycją 400, w dniu 5 maja 2005 r., na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 19 stycznia 2005 r., sygnatura akt XVII AmC 2/04, a w zakresie zmiany oferty programowej jak postanowienie o treści: *„Operator Cyfry + z ważnych przyczyn prawnych, technicznych, organizacyjnych lub ekonomicznych może wprowadzić zmiany liczby i rodzaju Programów wchodzących w skład poszczególnych pakietów wymienionych, odpowiednio w Załącznikach nr 2, 3, 4 i 5 do umowy. Wyżej wymienione zmiany, wynikające z faktu zaistnienia okoliczności leżących poza kontrolą Operatora Cyfry+, uznane za siłę wyższą, zastąpienia danego Programu Programem o porównywalnej tematyce, rezygnacji z danego Programu z uwagi na jego niską oglądalność, zaprzestania nadawania Programu z przyczyn obciążających jego nadawcę nie wymagają zmiany Umowy”*, które zostało wpisane do Rejestru pod pozycją 571, w dniu 4 listopada 2005 r., na podstawie wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 16 kwietnia 2004 r., sygnatura akt XVII AmC 15/03.

W dniu 15 maja 2007 r. Prezes Urzędu wszczął z urzędu Postanowieniem Nr 1/61-12/07 postępowanie w sprawie podejrzenia stosowania przez Spółdzielnię Mieszkaniową „Lokator” w Zduńskiej Woli praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów polegających na stosowaniu we wzorcach umowy pn. „Umowa abonencka (pakiet socjalny)”, „Umowa abonencka (pakiet podstawowy)” i „Umowa abonencka (pakiet Ekstra)” postanowienia o następującej treści:

- *„Zmiana ceny i oferty programowej nie stanowi zmiany warunków umowy”*,

które jest tożsame z postanowieniem umowy wpisanym do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.), co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt. 1 cytowanej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Prezes Urzędu zawiadomił Spółdzielnię Mieszkaniową „Lokator” w Zduńskiej Woli o wszczęciu postępowania w dniu 15 maja 2007 r. (*dowód: karta nr 3*).

Postanowieniem nr 2/61-12/07 z dnia 15 maja 2007 r. Prezes Urzędu zaliczył w poczet dowodów w prowadzonym postępowaniu dokumenty zebrane w postępowaniu wyjaśniającym t. j. pismo Spółdzielni Mieszkaniowej „Lokator” z dnia 23 stycznia 2007 r., odpis aktualny z Rejestru Przedsiębiorców, wzory pn. „Umowa abonencka (pakiet socjalny)”, „Umowa abonencka (pakiet podstawowy)” i „Umowa abonencka (pakiet Ekstra)”, pismo Spółdzielni Mieszkaniowej „Lokator” z dnia 23 marca 2007 r. (data doręczenia pisma) wraz z „Zaświadczeniem o wpisie do rejestru przedsiębiorców telekomunikacyjnych”, o czym

zawiadomił Spółdzielnię Mieszkaniową „Lokator” w Zduńskiej Woli w dniu 15 maja 2007 r. (*dowód: karta nr 16*).

W odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania Spółdzielnia Mieszkaniowa „Lokator” w Zduńskiej Woli w dniu 11 czerwca 2007 r. poinformowała, że na działalności dostawy sygnału telewizji kablowej nie osiąga zysków. Ponadto Spółdzielnia Mieszkaniowa „Lokator” w Zduńskiej Woli zobowiązała się, że kwestionowany zapis zostanie niezwłocznie usunięty z zapisów umów oraz wniosła o nie nakładanie kary w przedmiotowym postępowaniu (*dowód: karty nr 17*). Na dowód w dobrej woli zmiany zapisów umowy poinformowała, że podjęła już działania zmierzające do usunięcia w drodze aneksu ww. zapisu z umów zawieranych z abonentami nie będącymi członkami Spółdzielni a w stosunku do abonentów - członków Spółdzielni rozpoczęła przygotowania do podjęcia stosownej uchwały.

Prezes Urzędu ustalił następujący stan faktyczny:

Spółdzielnia Mieszkaniowa „Lokator” w Zduńskiej Woli jest spółdzielnią wpisaną do Rejestru Przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym pod numerem 0000107841, która prowadzi działalność gospodarczą na podstawie ustawy z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze (tekst jednolity: Dz. U. z 2003 r. Nr 188 poz. 1848, ze zm.) ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (tekst jednolity: Dz. U. z 2003 r. Nr 119 poz. 1116, ze zm.) oraz ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2004 r., Nr 173, poz. 1807, ze zm.) – zwana dalej: „ustawa o swobodzie działalności gospodarczej i ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. z 2004 r., Nr 171, poz. 1800, ze zm.) – zwana dalej: „Prawo telekomunikacyjne”.

Przedmiotem działalności Spółdzielni Mieszkaniowej „Lokator” w Zduńskiej Woli jest między innymi usługa dostarczania programów telewizyjnych w pakietach programowych w postaci sygnału audio - wizualnego rozprowadzanego drogą sieci kablowej. Usługa ta jest dostarczana członkom Spółdzielni Mieszkaniowej „Lokator” w Zduńskiej Woli oraz innym abonentom z terenu miasta Zduńska Wola (*dowód: karta nr 13*). Jest to usługa telekomunikacyjna w rozumieniu art. 2 pkt 48 Prawa telekomunikacyjnego. Usługa ta jest dostępna dla ogółu użytkowników (w tym konsumentów). W związku z powyższym należy przyjąć, że usługa ta ma charakter publiczny w rozumieniu art. 2 pkt 31 Prawa telekomunikacyjnego.

W swojej działalności Spółdzielnia Mieszkaniowa „Lokator” w Zduńskiej Woli stosuje przy zawieraniu umów na świadczenie usług telekomunikacyjnych wzorce umów pn. „Umowa abonencka (pakiet socjalny)”, „Umowa abonencka (pakiet podstawowy)” i „Umowa abonencka (pakiet Ekstra) - (*dowód: karty nr 6-8*). Dokumenty te stanowią wzorzec umowy w rozumieniu art. 384 § 1 k.c. Spółdzielnia określiła w nich jednostronnie warunki świadczenia usługi telekomunikacyjnej. Wzorce ten są przygotowane z góry, przed zawarciem umowy i zawierają gotowe postanowienia, na treść których konsument nie ma wpływu.

We wskazanych powyżej wzorcach umowy Spółdzielnia Mieszkaniowa „Lokator” w Zduńskiej Woli ustaliła jednostronnie następujące postanowienie:

- „*Zmiana ceny i oferty programowej nie stanowi zmiany warunków umowy*”.

Ponadto ustalono, że Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwany dalej: „Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów”) w wyroku z dnia 19 stycznia 2005 r. (sygnatura akt XVII AmC 2/04) uznał za niedozwolone postanowienie

umowy o treści: „Zmiana opłaty nie powoduje konieczności zmiany umowy”. Postanowienie to zostało wpisane w dniu 5 maja 2005 r. do Rejestru pod pozycją 400. Natomiast w wyroku z dnia 7 kwietnia 2004 r. (sygnatura akt XVII AmC 15/03) ww. Sąd uznał za niedozwolone postanowienie umowne o treści: „Operator Cyfry + z ważnych przyczyn prawnych, technicznych, organizacyjnych lub ekonomicznych może wprowadzić zmiany liczby i rodzaju Programów wchodzących w skład poszczególnych pakietów wymienionych, odpowiednio w Załącznikach nr 2, 3, 4 i 5 do umowy. Wyżej wymienione zmiany, wynikające z faktu zaistnienia okoliczności leżących poza kontrolą Operatora Cyfry+, uznane za siłę wyższą, zastąpienia danego Programu Programem o porównywalnej tematyce, rezygnacji z danego Programu z uwagi na jego niską oglądalność, zaprzestania nadawania Programu z przyczyn obciążających jego nadawcę nie wymagają zmiany Umowy”. Postanowienie to zostało wpisane do Rejestru pod pozycją 571, w dniu 4 listopada 2005 r.

W odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania Spółdzielnia Mieszkaniowa „Lokator” w Zduńskiej Woli w piśmie z dnia 10 czerwca 2007 r. zobowiązała się do wyeliminowania z umów kwestionowanego przez Prezesa Urzędu zapisu. Ponadto Spółdzielnia Mieszkaniowa „Lokator” w Zduńskiej Woli wystąpiła z wnioskiem o odstąpienie przez Prezesa Urzędu od nałożenia kary w przedmiotowym postępowaniu, motywując prośbę prowadzeniem działalności bezwynikowo oraz nie osiąganiem zysku z usług dostarczania konsumentom programów telewizyjnych w pakietach programowych w postaci sygnału audio- wizualnego rozprowadzanego drogą sieci kablowej. Na dowód powyższego twierdzenia załączyła „Rachunek zysków i strat sporządzony na koniec 2006 r.” (dowód: - karty nr 17-18). Spółdzielnia nie przedstawiła dowodów pozwalających na stwierdzenie zaniechania stosowania zarzucanej praktyki.

Prezes Urzędu zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. 2007 r., Nr 50, poz. 331 - zwana dalej: „ustawa o okik”) przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy. Natomiast ust. 3 ww. artykułu stanowi, że nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów. Przepis art. 24 ust. 2 ustawy o okik zawiera otwarty katalog działań stanowiących praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów. Ustawodawca wskazuje w pkt 1 tego przepisu, że praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jest stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do Rejestru.

Stwierdzenie praktyki określonej w art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy o okik wymaga wykazania, że spełnione zostały łącznie trzy przesłanki:

- 1) działanie przedsiębiorcy,
- 2) noszące znamiona bezprawności, polegającej na stosowaniu postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do Rejestru,
- 3) godzące w zbiorowy interes konsumentów.

Ad 1)

Spółdzielnia Mieszkaniowa „Lokator” w Zduńskiej Woli jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 pkt 1 ustawy o okik. Zgodnie z tym przepisem pod pojęciem przedsiębiorcy – rozumie się przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. Przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 ust. 1 i 2 tej ustawy jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna nie będąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną - wykonująca we własnym imieniu działalność

gospodarczą. Ponadto zgodnie z art. 15 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej Spółdzielnia Mieszkaniowa „Lokator” w Zduńskiej Woli, jako przedsiębiorca telekomunikacyjny w rozumieniu art. 2 pkt 27 Prawa telekomunikacyjnego, powinna być wpisana do rejestru działalności regulowanej, to jest do rejestru przedsiębiorców telekomunikacyjnych.

Spółdzielnia Mieszkaniowa „Lokator” w Zduńskiej Woli ma osobowość prawną i jest zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w Rejestrze Przedsiębiorców po numerem 0000107841 oraz jest wpisana do rejestru przedsiębiorców telekomunikacyjnych pod numerem 2981 (*dowód: karta nr 14*). Tym samym Spółdzielnia Mieszkaniowa „Lokator” w Zduńskiej Woli jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 pkt 1 ustawy o okik.

W związku z tym pierwsza przesłanka art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy o okik została spełniona.

Ad 2)

Bezprawność jest to sprzeczność zachowania z przepisami prawa oraz z zasadami współżycia społecznego. Chodzi więc o sprzeczność z szeroko rozumianym porządkiem prawnym jako całością. Pojęcie porządek prawny obejmuje nakazy i zakazy wynikające z normy prawnej, a także nakazy i zakazy wynikające z norm moralnych i obyczajowych określanych jako zasady współżycia społecznego. Bezprawność jest czynnikiem o charakterze obiektywnym, niezależnym od wystąpienia szkody, czy od zamiaru podmiotu dopuszczającego się działań bezprawnych. Przy ocenie bezprawności rozważenia wymaga kwestia, czy czyn był zgodny, czy też niezgodny z obowiązującymi zasadami porządku prawnego tj. normami prawa powszechnie obowiązującego a także z nakazami i zakazami wynikającymi z zasad współżycia społecznego.

Jak zostało wykazane powyżej, przepis art. 24 ust. 2 ustawy o okik zawiera przykładowy katalog praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Stosownie do ww. przepisu, za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów uważa się w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do Rejestru.

Na mocy art. 479⁴⁵ k.p.c. Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów jest obowiązany przesyłać Prezesowi Urzędu odpis każdego prawomocnego wyroku uwzględniającego powództwo o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone. Na podstawie takich wyroków, Prezes Urzędu jest zobowiązany do prowadzenia rejestru postanowień wzorców umów uznanych za niedozwolone, stosownie do art. 479⁴⁵ § 2 k.p.c. Przepis art. 479⁴⁵ § 3 k.p.c. ustanawia zasadę jawności Rejestru. Jawność Rejestru oznacza, że jest on dostępny dla każdego zainteresowanego, czyli każdy ma do niego prawo wglądu. Skutkiem formalnej jawności Rejestru jest niemożność zasłaniania się nieznajomością dokonanych w nim wpisów. W Rejestrze tym przytacza się treść postanowień wzorców umowy uznanych przez Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów za niedozwolone.

Wpisanie postanowienia do Rejestru, oznacza, że od tej chwili postanowienia te są zakazane we wszystkich wzorcach umów. Zakaz stosowania postanowień wpisanych do Rejestru dotyczy nie tylko tego przedsiębiorcy, przeciwko któremu zapadł wyrok w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone, lecz również innych przedsiębiorców z danej branży. Za takim ujęciem przemawia podstawowy cel postępowania w sprawach o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone, jakim jest usunięcie z obrotu postanowień, które Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uznał za niedozwolone. Chodzi bowiem o to, by konsumenci nie byli narażeni na te postanowienia w przyszłości w umowach zawieranych z innymi przedsiębiorcami. Ponadto, zdaniem Prezesa Urzędu, zakaz stosowania niedozwolonych postanowień wpisanych do ww. Rejestru dotyczy

także postanowień podobnych. Przedsiębiorcy stosują bowiem postanowienia, których istota jest taka sama, lecz konstrukcja gramatyczna, szyk wyrazów w zdaniu są różne. W związku z tym, zakazane jest też stosowanie postanowienia, którego zakres jest tożsamy z zakresem postanowienia wpisanego do Rejestru. Nie jest konieczna dokładna, literalna identyczność tych postanowień.

Stanowisko Prezesa Urzędu znajduje uzasadnienie w orzecznictwie. Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 13 lipca 2006 r. (Sygn. akt III SZP 3/06) wskazał, iż stosowanie postanowień wzorców umów o treści tożsamej z treścią postanowień uznanych za niedozwolone prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów i wpisanych do Rejestru może być uznane w stosunku do innego przedsiębiorcy za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów. Sąd Najwyższy uznał również, iż jeżeli Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uzna określoną klauzulę za niedozwoloną w wyniku przeprowadzonej kontroli abstrakcyjnej i zostanie ona wpisana do Rejestru, praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 23a ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. 2005 r., Nr 244, poz. 2080, ze zm.: Dz. U. z 2006 r. Nr 157, poz. 1119; Nr 170, poz. 1217 i Nr 249, poz. 1834), obecnie art. 24 ust. 2 ustawy o okik, dopuszcza się każdy z przedsiębiorców, który wprowadza do stosowanych postanowień umowy zmiany o charakterze kosmetycznym, polegające np. na przestawieniu szyku wyrazów lub zmianie użytych wyrazów, jeżeli zmiany te nie prowadzą do zmiany istoty postanowienia.

W ocenie Prezesa Urzędu stosowanie przez Spółdzielnię Mieszkaniową „Lokator” w Zduńskiej Woli we wzorcach umów pn. „Umowa abonencka (pakiet socjalny)”, „Umowa abonencka (pakiet podstawowy)” i „Umowa abonencka (pakiet Ekstra)” postanowienia o treści: „*Zmiana ceny i oferty programowej nie stanowi zmiany warunków umowy*”, które jest tożsame zarówno co do celu jak i skutków, z postanowieniami wpisanymi do Rejestru pod pozycją 400 i 571.

Kwestionowane postanowienie o treści: „*Zmiana ceny i oferty programowej nie stanowi zmiany warunków umowy*” uprawnia Spółdzielnię Mieszkaniową „Lokator” w Zduńskiej Woli do jednostronnej zmiany umowy bez ważnej przyczyny wskazanej w umowie oraz przewiduje wyłącznie dla ww. Spółdzielni jednostronne uprawnienie do zmiany, bez ważnych przyczyn, istotnych cech świadczenia. Ich skutkiem jest pozbawienie konsumenta prawa do rozwiązania umowy.

Po pierwsze w zakresie ceny przewiduje, że w wypadku jej zmiany nie jest konieczna zmiana umowy. Art. 384¹ k.c. przyznaje konsumentowi prawo odstąpienia od umowy w przypadku zmiany umowy. Ww. postanowienie takiej możliwości nie daje konsumentowi. Postanowienie to umożliwia Spółdzielni Mieszkaniowej „Lokator” w Zduńskiej Woli dowolną zmianę ceny, bez obawy, że konsument w następstwie tej czynności wypowie umowę. W następstwie takiego zapisu konsument zostaje pozbawiony przysługującego mu prawa do odstąpienia od umowy w przypadku zmiany istotnego postanowienia umowy, jaką jest cena usługi telekomunikacyjnej.

Tożsamym celom tj. pozbawieniu konsumenta prawa do odstąpienia od umowy w przypadku zmiany ceny ma służyć postanowienie wpisane do Rejestru pod pozycją 400 „*Zmiana opłaty nie powoduje konieczności zmiany umowy*”.

Po drugie w zakresie zmiany oferty programowej również pozbawia konsumenta prawa do rozwiązania umowy. Oznacza to, że przy zmianie programów konsument jest skazany na opłacanie świadczenia, które nie było przedmiotem umowy i które mu nie odpowiada.

Tożsamym celom tj. uprawnieniu przedsiębiorcy do jednostronnej zmiany umowy bez ważnej przyczyny wskazanej w umowie lub jednostronnego przyznania uprawnień do zmiany, bez ważnych przyczyn, istotnych cech świadczenia, prowadzących do pozbawienia konsumenta prawa do wypowiedzenia umowy ma służyć postanowienie wpisane do Rejestru pod pozycją 571 „*Operator Cyfry + z ważnych przyczyn prawnych, technicznych, organizacyjnych lub ekonomicznych może wprowadzić zmiany liczby i rodzaju Programów wchodzących w skład poszczególnych pakietów wymienionych, odpowiednio w Załącznikach nr 2, 3, 4 i 5 do umowy. Wyżej wymienione zmiany, wynikające z faktu zaistnienia okoliczności leżących poza kontrolą Operatora Cyfry+, uznane za siłę wyższą, zastąpienia danego Programu Programem o porównywalnej tematyce, rezygnacji z danego Programu z uwagi na jego niską oglądalność, zaprzestania nadawania Programu z przyczyn obciążających jego nadawcę nie wymagają zmiany Umowy*”.

Postanowienie wskazane w sentencji decyzji oraz postanowienia wpisane do Rejestru pod pozycją 400 i 571 mogą zostać uznane za tożsame co do celu i skutku. Każde z tych postanowień uprawnia przedsiębiorcę do jednostronnej zmiany umowy bez ważnej przyczyny wskazanej w umowie i jednostronnego przyznania sobie uprawnień do zmiany, bez ważnych przyczyn, istotnych cech świadczenia, prowadzących do pozbawienia konsumenta prawa do wypowiedzenia umowy.

Konsekwencją stosowania przez Spółdzielnię Mieszkaniową „Lokator” w Zduńskiej Woli postanowienia wpisanego do Rejestru jest wprowadzenie do umów o świadczenie usług dostarczania programów telewizyjnych w pakietach programowych w postaci sygnału audio - wizualnego rozprowadzanego drogą sieci kablowej postanowień bezwzględnie zakazanych. Stosownie bowiem do art. 479⁴² § 1 k.p.c., Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów orzekając o uznaniu postanowień wzorca umowy za niedozwolone, jednocześnie zakazuje ich wykorzystywania. Sąd Najwyższy w cytowanej powyżej uchwale zaakceptował stanowisko, zgodnie z którym, wpis postanowienia wzorca umowy do Rejestru skutkuje tym, że zakazane jest posługiwanie się wpisaną klauzulą we wszystkich wzorcach umów, pod rygorem sankcji z art. 58 k.c.

Tym samym, w ocenie Prezesa Urzędu, stosowanie przez Spółdzielnię Mieszkaniową „Lokator” w Zduńskiej Woli w umowach: „Umowa abonencka (pakiet socjalny)”, „Umowa abonencka (pakiet podstawowy)” i „Umowa abonencka (pakiet Ekstra)” postanowienia wskazanego w sentencji decyzji jest bezprawne.

W związku z powyższym, stwierdza się, że druga przesłanka art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy o okik została spełniona.

Ad 3)

Przepisy ustawy o okik nie definiują pojęcia zbiorowego interesu konsumentów. Przepis art. 24 ust. 3 ustawy o okik stanowi jedynie, że nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów. Z całą pewnością mamy do czynienia ze zbiorowym interesem konsumentów, gdy działanie przedsiębiorcy dotyczy, bądź może dotyczyć nieograniczonej liczby konsumentów, których nie da się zindywidualizować.

W przedmiotowej sprawie mamy do czynienia z naruszeniem praw nieograniczonej i nieokreślonej liczby konsumentów, którzy zapoznali się, bądź mogli zapoznać się z wzorcem umowy o świadczenie usług dostarczania programów telewizyjnych w pakietach programowych w postaci sygnału audio - wizualnego zawierającym postanowienie, który został wpisany do Rejestru i zawarli, bądź mogli zawrzeć umowę na świadczenie tych usług ze Spółdzielnią Mieszkaniową „Lokator” w Zduńskiej Woli. Oferta świadczenia usług

dostarczania programów telewizyjnych w pakietach programowych w postaci sygnału audio - wizualnego jest adresowana, oprócz członków Spółdzielni, do z góry nieokreślonej liczby konsumentów. Świadczy o tym fakt, że z oferty tej skorzystali już konsumenci decydując się na odbiór telewizji kablowej, ale z tych usług w każdej chwili mogą skorzystać inni konsumenci mieszkający na terenie Zduńskiej Woli w zasobach mieszkaniowych innych podmiotów na terenie Zduńskiej Woli. Przyłączenie ich zależy tylko od tego, czy są oni gotowi do poniesienia kosztów przyłączenia do sieci telewizji kablowej Spółdzielni Mieszkaniowej „Lokator” w Zduńskiej Woli. Krąg osób, który został już dotknięty stosowaną praktyką i który taką praktyką może zostać dotknięty jest nieograniczony i niemożliwy z góry do określenia ani zidentyfikowania. Za takim ujęciem odbioru ww. usługi świadczy również jej charakter. Zgodnie z Prawem telekomunikacyjnym usługa dostarczania programów telewizyjnych w pakietach programowych w postaci sygnału audio – wizualnego ma charakter publicznie dostępnej usługi telekomunikacyjnej, to jest dostępnej do ogółu użytkowników (art. 2 pkt 31 Prawa telekomunikacyjnego), w tym konsumentów. Pojęcie użytkownika jest niezwykle szerokie. Użytkownikiem jest bowiem nie tylko podmiot korzystający z usługi, lecz także podmiot żądający świadczenia tej usługi. Użytkownikiem jest zatem każdy podmiot, który na gruncie ww. ustawy może żądać świadczenia usługi. Ogół użytkowników, czyli wszystkich podmiotów, które korzystają z usług lub mogą żądać świadczenia tych usług, to najszersze możliwe określenie potencjalnego zakresu usługobiorców (porównaj: Prawo telekomunikacyjne. Komentarz. dr hab. Stanisław Piątek. Wydawnictwa C.H. BECK Warszawa 2005. s. 93).

Stosowanie przez Spółdzielnię Mieszkaniową „Lokator” w Zduńskiej Woli zarzucanej praktyki wobec trudnej do zidentyfikowania liczby konsumentów, którzy mogą wystąpić o świadczenie ww. usługi, wypełnia przesłankę naruszenia zbiorowego interesu konsumentów. Nie ma tutaj żadnych wątpliwości, że bezprawne działanie przedsiębiorcy nie dotyczy interesów poszczególnych osób, których sprawy mają charakter jednostkowy, indywidualny, lecz mogą naruszać uprawnienia nieograniczonego kręgu konsumentów, których sytuacja jest identyczna i wspólna dla całej grupy faktycznych lub potencjalnych konsumentów (abonentów).

W związku z tym stwierdza się, że trzecia przesłanka art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy o okik została spełniona.

Spółdzielnia Mieszkaniowa „Lokator” w Zduńskiej Woli w trakcie niniejszego postępowania nie przedstawiła dowodów potwierdzających zaniechanie stosowania kwestionowanego przez Prezesa Urzędu postanowienia w umowach: „Umowa abonencka (pakiet socjalny)”, „Umowa abonencka (pakiet podstawowy)” i „Umowa abonencka (pakiet Ekstra)”. Tym samym nie można stwierdzić, że doszło do zaniechania stosowania zarzucanej praktyki.

Wobec powyższego, Prezes Urzędu orzekł jak w sentencji.

Zgodnie z art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o okik Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę, w swojej decyzji, karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli przedsiębiorca ten, choćby nieumyślnie dopuścił się stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 24 ustawy o okik. W przedmiotowej sprawie biorąc pod uwagę, że Spółdzielnia Mieszkaniowa „Lokator” w Zduńskiej Woli rozlicza działalność statutową bezwynikowo i nie osiąga zysków z tytułu dostarczania sygnału telewizji kablowej Prezes Urzędu odstąpił od nałożenia kary. Podejmując powyższa decyzję Prezes Urzędu wziął również pod uwagę fakt, iż Spółdzielnia Mieszkaniowa

„Lokator” w Zduńskiej Woli zobowiązała się do wyeliminowania z obrotu gospodarczego postanowienia bezwzględnie zakazanego i podjęła już w tym kierunku stosowane działania.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o okik w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatura w Łodzi.

Z upoważnienia
Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji
i Konsumentów
Dyrektor Delegatury w Łodzi

Iwona Bielska

Otrzymuje:

Spółdzielnia Mieszkaniowa „Lokator”
ul. Łaska nr 46
98-220 Zduńska Wola